

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

((نمونه سوال احتمالی آزمون نوبت اول (۱) علوم و فنون ادبی یازدهم))

((علی طلائی))

--	تاریخ ادبیات : (۲ نمره)				
۱	موضوع و محتوای کتاب مرصادالعباد نجم الدین رازی چیست؟ الف) معارف بشری ب) بیان سلوک دین و تربیت نفس انسانی ج) انتقادهای ظریف اجتماعی د) بیان حقایق عرفانی				
۲	در جملات زیر، کدام واژه از نظر تاریخ ادبیات <u>نادرست</u> است آن را بیابید و اصلاح کنید . از بین رفتن دربارهای ادب دوست ایرانی تبار، از رونق افتادن غزل سرایی را در پی داشت و زبان شعر جز در سروده های شاعران شاخص، مانند خواجه و حافظ، به سستی گرایید.				
۳	عبارت زیر ، چه کسی را معرفی می کند؟ « از غزل پردازان برجسته قرن هشتم است؛ که غزل های او بر حافظ نیز تأثیرگذار بوده است. او چند مثنوی به پیروی از پنج گنج نظامی سروده که نشان دهنده استادی او در شاعری است. »				
۴	جامی، کتاب « نفحات الانس » را به شیوه کدام کتاب، نوشته است ؟ الف) تذکره الاولیای عطار ب) گلستان سعدی ج) فیه ما فیه مولانا د) عشاق نامه فخرالدین عراقی				
۵	نام صاحب هریک از آثار زیر را بنویسید. الف) المعجم فی معایر اشعار العجم : ب) اخلاق الاشراف:				
۶	کدام اثر از مولانا، سبک نثر وی را بیشتر و بهتر نمودار می سازد ؟				
--	سبک شناسی : (۲ نمره)				
۱	در کدام یک از ابیات «باور به قضا و قدر» دیده نمی شود؟ الف) بیا که هاتف میخانه دوش با من گفت ب) چرخ برهم زخم ار غیر مرادم گردد پ) چو قسمت ازلی بی حضور ما کردند ت) رضا به داده بده، وز جبین گره بگشای که در مقام رضا باش و از قضا مگریز من نه آنم که زبونی کشم از چرخ فلک گر اندکی نه به وفق رضاست خرده مگیر که بر من و تو در اختیار نگشادست				
۲	ویژگی های فکری مناسب ابیات ستون «الف» را از ستون «ب» انتخاب کنید (در ستون «ب» یک مورد اضافی است)				
	<table border="1"> <tr> <td>«الف»</td> <td>«ب»</td> </tr> <tr> <td>الف) می خور که شیخ و حافظ و مفتی و محتسب ب) قیاس کردم و تدبیر عقل در ره عشق ج) جهان بر آب نهادهست و زندگی بر باد</td> <td>الف) چون نیک بنگری همه تزویر می کنند ب) چو شبمنی است که بر بحر می گشد رقمی ج) غلام همت آنم که دل بر او نهاده</td> </tr> </table>	«الف»	«ب»	الف) می خور که شیخ و حافظ و مفتی و محتسب ب) قیاس کردم و تدبیر عقل در ره عشق ج) جهان بر آب نهادهست و زندگی بر باد	الف) چون نیک بنگری همه تزویر می کنند ب) چو شبمنی است که بر بحر می گشد رقمی ج) غلام همت آنم که دل بر او نهاده
«الف»	«ب»				
الف) می خور که شیخ و حافظ و مفتی و محتسب ب) قیاس کردم و تدبیر عقل در ره عشق ج) جهان بر آب نهادهست و زندگی بر باد	الف) چون نیک بنگری همه تزویر می کنند ب) چو شبمنی است که بر بحر می گشد رقمی ج) غلام همت آنم که دل بر او نهاده				
	<table border="1"> <tr> <td>۱) پرهیز از زهد ریایی ۲) بی اعتباری دنیا ۳) غم گرایی ۴) برتری عشق بر عقل</td> <td></td> </tr> </table>	۱) پرهیز از زهد ریایی ۲) بی اعتباری دنیا ۳) غم گرایی ۴) برتری عشق بر عقل			
۱) پرهیز از زهد ریایی ۲) بی اعتباری دنیا ۳) غم گرایی ۴) برتری عشق بر عقل					

<p>۳</p> <p>واژگان مشخص شده در ابیات زیر کدام ویژگی ادبی یا زبانی سبک عراقی را نشان می دهد؟</p> <p>الف) کی شعر تر انگیزد خاطر که حزین باشد یک نکته از این معنی گفتیم و همین باشد (ویژگی زبانی)</p> <p>ب) آن نیست که «حافظ» را رندی بشد از خاطر کاین سابقه پیشین تا روز پسین باشد (ویژگی ادبی)</p>													
<p>۴</p> <p>درست یا نادرست بودن عبارات زیر را مشخص کنید .</p> <p>الف) « بابرنامه » قدیمی ترین تاریخ نوشته شده درباره تیمور است .</p> <p>ب) در دوره خراسانی، معشوق شاعر، زمینی و دست یافتنی بود .</p>													
<p>موسیقی شعر: (۶ نمره)</p>													
<p>۱</p> <p>پایه های اوایی همه کزینه ها یکسان است، به جز:</p> <p>الف) پیرزنی ب) پیمانها ج) وز خون دل د) ای عاشقان</p>													
<p>۲</p> <p>پایه های اوایی کدام بیت متفاوت است؟</p> <p>الف) مکن پیش دیوار غیبت بسی بود کز پیشش گوش دارد کسی</p> <p>ب) از آن مرد دانا دهان دوخته است که بیند که شمع از زیان سوخته است</p> <p>ج) اگر نه امید وصال تو بودی ز دیده برون کردمی روشنایی</p> <p>د) زبان درکش ای مرد بسیار دان که فردا قلم نیست بر پی زبان</p>													
<p>۳</p> <p>با توجه به بیت « عشق او باز اندر آوردم به بند کوشش بسیار نامد سودمند » جدول را کامل کنید .</p> <table border="1" data-bbox="159 1299 1356 1433"> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td>پایه های اوایی مصرع اول</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td>پایه های اوایی مصرع اول</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td>نشانه های هجایی</td> </tr> </table>				پایه های اوایی مصرع اول				پایه های اوایی مصرع اول				نشانه های هجایی	
			پایه های اوایی مصرع اول										
			پایه های اوایی مصرع اول										
			نشانه های هجایی										
<p>۴</p> <p>با خوانش درست بیت ، خانه های خالی جدول را کامل کنید. « عنكبوتی را به حکمت دام داد صدر عالم را درو آرام داد»</p> <table border="1" data-bbox="414 1590 1212 1680"> <tr> <td></td> <td>عن ک بو تی</td> <td>را ب حک مت</td> </tr> <tr> <td></td> <td>صد ر عا لم</td> <td></td> </tr> </table>		عن ک بو تی	را ب حک مت		صد ر عا لم								
	عن ک بو تی	را ب حک مت											
	صد ر عا لم												
<p>۵</p> <p>با توجه به بیت: « اگر پای در دامن اری چو کوه سرت ز آسمان بگذرد در شکوه »</p> <p>الف) این بیت از چند رکن (پایه اوایی) تشکیل شده است؟</p> <p>ب) رکن دوم مصرع دوم چیست؟</p>													
<p>۶</p> <p>پایه های اوایی کدام یک از گزینه ها با مصرع « تو را خود یک زمان با ما سر صحرا نمی باشد » یکسان نیست؟</p> <p>الف) گرت آسودگی باید برو عاشق شو ای عاقل ب) گرم بازآمدی محبوب سیم اندام سنگین دل</p> <p>ج) هر که چیزی دوست دارد جان و دل بر وی گمارد د) ملامتگوی عاشق را چه گوید مردم دانا</p>													

۷	با توجه به خوانش درست بیت « من ندانستم از اول که تو بی مهر و وفای عهد ناپستن از آن به که ببندی و نپایی » همزه ، چند بار حذف می شود ؟
۸	وزن واژه مناسب نشانه های هجایی زیر را بنویسید الف) . U U . ب) . . U .
--	زیبایی شناسی : (۶ نمره)
۱	در ابیات زیر نوع تشبیه (گسترده- فشرده اضافی - فشرده غیر اضافی) را مشخص کنید. الف) تو سرو جویباری، تو لاله بهاری تو یار غمگساری، تو حور دلربایی ب) بلم آرام چون قویی سبک بار به نرمی بر سر کارون همی رفت پ) موج ها خوابیده اند، آرام و رام طبل توفان از نوا افتاده است
۲	واژه « نرگس » در کدام گزینه معنای حقیقی و در کدام گزینه معنای مجازی دارد؟ الف) شربت قند و گلاب از لب یارم فرمود نرگس او که طبیب دل بیمار من است ب) پر از غلغل و رعد شد کوهسار پر از نرگس و لاله شد جویبار
۳	در بیت: « مرا ستاره صبحی که هر چه کوشیدم شد آخر از نظرم ناپدید مادر بود » «مشبه» و «مشبه به» را بیابید و بنویسید
۴	واژه های مشخص شده در بیت « تو غزال رمیده را <u>مانی</u> من <u>کمان</u> خمیده را مانم » کدام ارکان تشبیه هستند؟
۵	معنای مجازی واژه های مشخص شده را بنویسید. الف) دگر این دل <u>سَر</u> ماندن ندارد هوای در قفس خواندن ندارد ب) سپید شد چو درخت شکوفه دار <u>سرم</u> وز این درخت همین میوه غم است برم
۶	با توجه به بیت زیر به پرسش ها پاسخ دهید. زمین چو سینه سهراب زیر جوشن برگ فرو نشسته در آن ناوک صنوبر و غان الف) در این بیت ، چند تشبیه وجود دارد؟ ب) در این بیت ، «ناوک» کدام رکن تشبیه است؟
۷	در هریک از بیت های زیر، واژه ای بیابید که آرایه مجاز داشته باشد. الف) فریشتگان سنگ به سنگ وی می زدند که خاکی و آبی را چه رسد که حدیث کند؟ ب) عقده ای هرگز نکردم باز از کار کسی در چمن بیکار چون دست چنار افتاده ام

۸	<p>در بیت زیر، در کدام واژه، مجاز به «علاقة شباهت» وجود دارد؟ مفهوم آن را بنویسید .</p> <p>چرا چون لاله خونین دل نباشم که با ما نرگس او سرگران کرد</p>
--	<p>نقد و تحلیل نظم و نثر (۴نمره)</p>
۱	<p>با توجه به ابیات زیر به سوالات پاسخ دهید</p> <p>مرد آزاده در میان گروه گر چه خوش خو و عاقل و داناست محترم آنگهی تواند بود که از ایشان به مالش استغناست وان که محتاج خلق شد، خوار است گر چه در علم، بوعلی سیناست</p> <p>الف) این ابیات سروده کیست؟</p> <p>ب) شعر در چه قالبی سروده شده است؟</p> <p>ج) شاعر در این ابیات چه چیزهایی را مورد تأکید قرار می دهد؟ (۲ مورد)</p>
۲	<p>با توجه به ویژگی های موجود، هر بیت زیر مربوط به کدام یک از سبک های «عراقی یا خراسانی» است؟</p> <p>الف) هر آنکس که از شهر بغداد بود ابا نیزه و تیغ پولاد بود ب) چو قسمت ازلی بی حضور ما کردند گر اندکی نه به وفق رضاست خرده مگیر پ) شاد زی با سیاه چشمان، شاد که جهان نیست جز فسانه و باد</p>
۳	<p>با توجه به نوشته زیر به سوالات پاسخ دهید</p> <p>«دیگری هم که از پیرایه خرد و ذخیرت تجربت بی بهره نبود، با خود گفت: « غفلت کردم و اکنون وقت حیلست است. عاقل در دفع مکاید دشمن تأخیر صواب نبیند.» پس خودبستن مرده کرد و بر روی آب می رفت. صیاد او را برداشت و چون صورت شد که مرده است، بینداخت. به حیلست خویشتن در جوی افکند و جان به سلامت برد.»</p> <p>الف) «پیرایه خرد» اضافه تشبیهی است یا استعاری؟</p> <p>ب) قسمت مشخص شده یادآور کدام داستان مولانا در مثنوی معنوی است؟</p> <p>ج) ملاحسین واعظ کاشفی، «کلیله و دمنه» را به انشای دوره خود بازگرداند و آن را ..... نامید.</p>
۴	<p>با توجه به شعر زیر به سوالات پاسخ دهید</p> <p>۱) کی شعر تر انگیزد خاطر که حزین باشد ۲) از لعل تو گر یابم انگشتی زنهار ۳) جام می و خون دل هر یک به کسی دادند ۴) در کار گلاب و گل حکم ازلی این بود</p> <p>یک نکته از این معنی گفتیم و همین باشد صد ملک سلیمانم در زیر نگین باشد در دایره قسمت اوضاع چنین باشد کاین شاهد بازاری وان پرده نشین باشد</p> <p>«حافظ»</p> <p>الف) با توجه به درونمایه و قافیه، قالب شعر چیست؟</p> <p>ب) مفهوم «اعتقاد به قضا و قدر» در کدام بیت دیده می شود؟</p> <p>پ) در بیت اول، کدام ترکیب آرایه «حس آمیزی» دارد؟</p> <p>ت) سراینده، از شاعران کدام قرن سبک عراقی است؟</p> <p>ث) یک اضافه تشبیهی در این سروده بیابید .</p> <p>ج) در کدام بیت آرایه «تلمیح» وجود دارد؟</p>

((طراح : علی طلائی))

((پاسخنامه سوال احتمالی آزمون نوبت اول (۱) علوم و فنون ادبی یازدهم))

((علی طلائی))

تاریخ ادبیات: (۲ نمره)

۱	ب) بیان سلوک دین و تربیت نفس انسانی /۲۵
۲	غزل سرایی /۲۵ ← قصیده سرایی /۲۵
۳	خواجوی کرمانی /۲۵
۴	الف) تذکره الاولیای عطار /۲۵
۵	الف) شمس قیس رازی /۲۵ ب) عبید زاکانی /۲۵
۶	مکاتیب /۲۵

سبک شناسی: (۲ نمره)

۱	ب) چرخ برهم زخم از غیر مرادم گردد من نه آنم که زیونی کشم از چرخ فلک /۲۵
۲	الف) (۱) پرهیز از زهد ریایی /۲۵ ب) (۴) برتری عشق بر عقل /۲۵ ج) (۲) بی اعتباری دنیا /۲۵
۳	الف) کاربرد لغات عربی /۲۵ ب) جایگاه «تخلص» در انتهای غزل تثبیت شده است /۲۵
۴	الف) نادرست /۲۵ ب) درست /۲۵

موسیقی شعر: (۶ نمره)

۱	الف) پیرزنی /۵
۲	ج) اگر نه امید وصال تو بودی ز دیده برون کردمی روشنایی /۵
۳	پایه های آوایی مصراع اول عش ق او با کو ش ش بس - - U - پایه های آوایی مصراع اول سو د مند - U - نشانه های هجایی - - U -
۴	عن ک بو تی صد ر عا لم را ب حک مت /۲۵ دا م داد /۲۵ را م داد /۲۵
۵	الف) ۸ رکن /۲۵ ب) س مان بگ /۲۵
۶	ج) هر که چیزی دوست دارد جان و دل بر وی گمارد /۵
۷	۴ بار /۵
۸	الف) مفتعلن ب) فاعلاتن

زیبایی شناسی : (۶ نمره)

۱	الف) فشرده غیر اضافی /۵ (ب) گسترده /۵ (پ) فشرده اضافی /۵
۲	الف) معنای مجازی /۲۵ (ب) معنای حقیقی /۲۵
۳	مشبه: مادر /۲۵ مشبه به: ستاره صبح /۲۵
۴	مانی: ادات تشبیه /۵ <u>کمان</u> : مشبه به /۵
۵	الف) اندیشه /۲۵ (ب) مو /۲۵
۶	الف) ۴ تشبیه /۵ (ب) مشبه به /۵
۷	الف) خاکی و آبی /۲۵ (ب) چمن /۲۵
۸	نرگس /۲۵ چشم /۲۵

نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)

۱	الف) ابن یمین /۲۵ ب) قطعه /۲۵ ج) قناعت پیشگی/ بی نیازی از خلق / آزادی / (۲ مورد) /۵
۲	الف) خراسانی /۲۵ (ب) عراقی /۲۵ (پ) خراسانی /۲۵
۳	الف) « اضافه تشبیهی /۲۵ ب) داستان طوطی و بازرگان /۲۵ ج) انوار سهیلی /۲۵
۴	الف) غزل /۲۵ ب) بیت ۳ و ۴ (یک مورد) /۲۵ پ) شعر تر /۲۵ ت) قرن هشتم /۲۵ ث) دایرة قسمت /۲۵ ج) بیت دوم /۲۵

با تشکر از همراهی شما دوستان عزیز

((سوالات از درس ۱ تا پایان درس ۶ طرح شده است))

((علی طلائی))